

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

25. Eiusdem constantia & grauitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

optima
ho. in Psal.
115.

Cauendam sacro Oratori in carpendis vitij
Hom. 3. iracundiam, sed quod olim Phinees fecit, iugu-
ad Tit. landum, & non irascendum. Hoc est, scelera
Hom. 6. verbi diuini gladio sine ulla vitiosa animi com-
2. in Tim. motione perimenda, ne quis increpationis pra-
Hom. 8. in textu suam explere videatur cupiditatem.

2. ad Tim. Inter concionandum personas nominatim non
27. in 1. esse perstringendas, sanare enim oportet errantes,
Corinth. non efferare.

Maiorem concionis partem moribus recte im-
pendi.

Tria ad ciuitatis perfectionem esse necessa-
ria, pietatem ciuicum, misericordiam in paupe-
res, nouitatum detestationem.

Ecclesiastici balbutiendum saepe cum populo
quo sit fructuosior.

Eundem oportere summa patientia esse pra-
ditum, & tranquillo animo more presencorum
expectare, donec pascas se in vete induant.

Caneat omnino concionator a vanitate, &
delicij duobus scopulis in illo concionum freto
vehementer periculosus. Studeat tamen valetu-
dini, quo suo ministerio defungi alacritus possit.

Nec facilem, nec omnino duram auresm ha-
beat ad ea qua deseruntur crimina.

Chrysostomi humilitas.

CAPVT XXIV.

Nitebantur autem eximia virtutes in-
signis modestia, demissionisq; radici-
bus, quam a puero vehementer ada-
mauit, nam cum parentes pro suae nobilitatis
splendore eum lauto quodam seruitio stipa-
tum vellent scholas frequentare, totam illam
humanarum rerum pompam modestissimus
adolescens repudiavit, & vix eo adductus est,
vt vno duntaxat famulo vteretur. Cumque
magnum illud ingenium quod supra aetatem
se efferebat, non possent homines non admi-
rari, crebrisque gratulationibus prosequi, ob-
latos sibi etiam tunc in hoc primo aetatis li-
mine magnos a scholarum moderatoribus
honores ferre non poterat; sed grauare adeo
sustinebat, si qui modo comiter abijci non
possent, vt eum facile intelligeres onera, non
honores gerere. Quamobrem eo tempore quo
de ingenij claritate, praestantissimaq; eloquen-

tia spes omnium maximae adblandiebantur, se
in solitudines proripuit, vt humanam gloriam
forti animo calcetam subigeret. Quanto vero
hominum conatu ex ea vita quam elegerat
tranquillitate ad sacerdotia, curasq; Ecclesia-
sticas sit prouectus, nemo nescit. In amplissi-
ma porro dignitate collocatus ita se gessit, vt
Non sua sagena immolare, quod vetatur in sa-
cris; sed contentissimo quodam animi ardore

Habacuc.
1.16.

in Dei gloriam niti videretur. Itaque plausus
& acclamationes oderat, humanas laudes re-
spuebat; Nullum illi acroama durius qua di-
ferti laudatoris oratio, nihil modestis auribus
grauius qua assentatio videbatur. Contra acer-
bam exilij ignominiam, angores animi, corpo-
tis iam aetate & morbis confecti cruciatus suas
existimabat delicias, & haec quidem magno
conficientiae theatro contentus patientissimè
deuorabat, vt nec vellet in publicum si posset
affluere constantiae famam. Nam & in epistola
ad Olympiadem ait, se in suis arumnis volu-
tate, & exultare, quasi ingentes nactus esset di-
uitias, tum praecipit, vt haec contineat, nec cui-
quam enunciet, imò etiam eorum ora qui haec
narrabunt, comprimant.

Vide ep.
14. ad
Olymp.

Eiusdem constantia, & grauitas.

CAPVT XXV.

Vertum, vt cum de rebus ipsius agere-
tur, nihil erat humilius, sic vbi Dei
caussa & religio suadebat, nihil erat
altius, nihil constantius. Equidem miror ho-
minem inter haec aulæ fulgura & corruscacio-
nes, inter excussam vim procellarum, inter
iactus fulminum, iam icctum, iam fumantem,
iam nefarijs illis tædis in sanctissimum caput
iniecctis ardentem, omnes scelerum machina-
tiones, & omnes imperiorum fastus, veluti
ruentis in se caeli pondus ineluctabili quodam
vigore spiritus excipere.

Quis enim non suscipiat primum magni
illius Ioannis cum Gaina congressum? Venit
homo Arianus Constantinopolin Arcadij Im-
peratoris tumens amicitia, magnum aliquid
anhelans, adumbrata bellicarum rerum glo-
ria circumfluens, ingenti aulicorum satellitio,
& Arianis clientibus quasi canum gregibus
vndique succinctus. Et ne quid ad singularem
malitiam deesset, quæsitam seelere potentiam

Vide
Theod.
l. 5. c. 32.
Baroniam
400. 42.

Ggggg larua

larua quadam sanctitatis, & quietis publicæ velare nititur. Templum Arianis postulat, nuntiat Imperator, angitur, quo se vertat nescit, paternæ quippe pietatis non pressa ad exigui temporis recordationem, sed ad omnium sæculorum memoriam inusta recurrerant vestigia: Contra vero terrebant potentissimi hominis artes, qui si repulsam ambizioso stomacho minus concoqueret, verendum erat ne summam auctoritatem, quasi arcum intentum in Imperatorem verteret, & res imperij iam concussi, non mediocriter attereret: Accedit Chrysofomus ille antea contemptus, & pannosus Anachoreta, prodit in medium, congregatur, pugnat, reprimit furor, frangit audaciam, arrogantissimum hominem quasi puerum virga compescit. Tum fremente invidia, exultante nostrâ religione, fauente cælo, bonis omnibus plaudentibus, hæreticorum petitioni securum iniicit, & Ducem numero militum satellitio terribilem, in eâ ipsa urbe, in qua iam sibi pene sedem moliebatur imperij, vagum, contemptum, eiecit, basilicæ atque adeo sacrarum religionum immunem, irrisum, extorrem facit. Tanta est, & tam efficax inermis sacerdotis pro Deo armata constantia

Quid deinde, quomodo flagitiosos primariorum hominum mores, & quomodo effusam cleri licentiam, quomodo funestissimas ex veteri illa immanitate oppressorum *Harpayas*, à quibus tenuis plebeculæ sanguis innocentissimus exsugebatur, fuerit infectatus, quam acer, quam velox, quam animosus illis obstitit, quis ignorat? Sed quia palmarium obtinet constantiæ, cæcibus illa cum Augusta concertatio, lubenter cætera prætereo. Coniux Arcadij Eudoxia mulier, & sexu ipso, & supra sexum arrogans, ingenio sæua, ira effrenata, auaritia insatiabilis, imperij præterea auctoritate quasi funestissimo telo in omnes bonos armata.

Zof. l. 5.
sam de-
scribit.

Socrat.

l. 6. c. 16.

Zof. l. 8. c. 20.

Baron. ad

an. 404. 3.

Primum Eunuchorum, & muliercularum septa famulatio, deinde furiosorum satellitum, & quod miserius est pudendorum Episcoporum seruilibus adiuta ministerijs Chrysofomum aggreditur, nec iam Callitropes vineam, & pauperum prædiola deporat animo, sed in ipsas aras, & æterni numinis honorem iniuriola, statuam illam argenteam luctuosissimæ tragediæ, & acerbissimorum dolorum fontem, non longè à tremendis Dei altaribus dedicat.

Hic hominum concursus, hic plausus & clamores, hic saltatorum & histrionum spectacula, hic femimortuæ profanæ gentilitatis reliquæ excitantur. Quid faciat Chrysofomus? assentetur? præmium est assentationi propositum amplissimum sanè sacerdotum: contra si reluctetur, non est tam ignarum, ut non videat impotentissimæ mulieris furias omnes esse excipiendas, & aut vitam extorrem subeundam, aut mortem forti animo oppetendam. Sed tacere non poterat, quem humana maior de cælo vis animabat, obstitit, arguit, increpat, Augustam Ecclesiæ aditu prohibet, non illum diadematis fulgor perstrinxit, non satellitum minæ teruerunt, non inflexerunt amicorum lachrymæ, non concurrantium aduersus se Episcoporum fremitus infregerunt, non mouerunt iniquissima in infantis caput coniecta torres concilia, non exilia, non solitudines, non erema, non cruciatus, Archiepiscopum de illo altissimo constantiæ gradu deiecere, omnes suo corpore exceptit in se coniectas volitantium quasi furiarum faces, omnia vidit, omnia petulit, omnium telis unum caput opposuit, ut si posset conicitarum in Ecclesiam incendium suo cruore restingeret.

Eiusdem Zelus.

CAPVT XXVI

ERAT porro beatissimi viri pectori fax quædam diuini amoris infixæ, quæ noctes diesq; nouis ignium succrescens alimentis, suas vndiq; terrarum flammæ ventilabat. Amor scilicet ille est, quo tanquam spirabili natura viuunt Angeli, quo sancti inardescunt, quo quicquid est puriorum in terris mentium validissimè fauciatur. Atque ut cælum pro igne solem habet reliquorum moderatorem luminum, fontem lucis, somitemque ardoris sempiterni. Hic vero mundus inferior nactus est illud elementum acre superius, cuius inter cætera potentissimus est dominatus. Sic is qui à nobis videri non potest, intelligi tamen potest, mentium quidam à concretionem corporis secretarum mundus, pro Sole & igne, pro flammis & radijs vnum Amorem sortitus est purum, velocem, æthereum, synceram quandam diuinitatis portionem, cuius beneficio mortales penè in ipsam

Dei